

Beleidsplan VVE 2017- 2021

“Deventer VVE Kwaliteit: optimale ontwikkeling voor álle kinderen”

Doel voorschoolse en vroegschoolse educatie (VVE)

In 2010 is de wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKÉ) ingevoerd. Doel van deze wetgeving is ervoor te zorgen dat alle kinderen die naar groep 3 gaan een goede basis meekrijgen voor hun verdere schoolloopbaan. Door (o.a.) de taalontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren worden achterstanden bij kinderen ingelopen of voorkomen. Voor 'het jonge kind in Deventer' betekent dit dat de (doelgroep) peuters en kleuters deelnemen aan het VVE programma. In Deventer is door o.a. GGD, kindercentra, scholen, Raster welzijn en Sine Limite ambitieus invulling gegeven aan deze wet OKE op basis van de "Bestuursafspraken VVE 2012-2016". Vooruitlopend op de wet Harmonisatie Kinderopvang (planning per 1 januari 2018) is deze harmonisatie in Deventer reeds gerealiseerd. Verder is tijdens de planperiode van de Bestuursafspraken Passend onderwijs en de Transitie Jeugdzorg ingevoerd. Al deze ontwikkelingen hebben elkaar beïnvloed en versterkt. De inspanningen in het kader van de Bestuursafspraken kunnen als succesvol worden bestempeld. De gemeente Deventer wordt door de Inspectie van Onderwijs benoemd als voorbeeld voor andere gemeenten. Zij schrijft o.a.: "De kwaliteit van het gemeentelijk VVE-beleid kenmerkt zich door een brede doelgroep definitie, goede toeleiding, organisatie en coördinatie, ouderbeleid, een integraal VVE-programma met goede resultaten".¹

In de "Monitor VVE" die in de afgelopen planperiode is ontwikkeld zijn de resultaten van alle inzet in het VVE- beleid gemonitord. De monitor laat zien dat de doelstelling om 95% van de kinderen met een VVE-toekenning te bereiken gerealiseerd wordt. En dat er bij de bereikte kinderen een grote 'vaardigheidsgroei' per kind wordt gerealiseerd. Deze vaardigheidsgroei wordt gebaseerd op taal- en rekentoetsen die op diverse momenten zijn afgenomen. We bereiken ons doel om voor ieder kind een optimale start in groep 3 van het basisonderwijs te realiseren².

Het huidige VVE beleid is effectief en vraagt daarmee om borging van de resultaten.

Dit beleidsplan beschrijft de visie op het jonge kind, het geeft de kern weer van de succesvolle elementen van de aanpak tot nu toe en beschrijft de doelstellingen en aanpak voor de periode 2017-2021.

Wetenschappelijk kader vertaald naar Deventer visie op het jonge kind

Wat kinderen/jongeren nodig hebben om gelukkig op te groeien tot een volwaardig burgerschap is wetenschappelijk onderzocht. Het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) heeft de resultaten van die onderzoeken in kaart gebracht: de top 10 van beschermende factoren³ die het meest belangrijk zijn voor een positieve ontwikkeling van kinderen en jongeren. Deze kennis is door de Stuurgroep VVE vertaald in de Deventer visie op het jonge kind. Hierin staat:

Om zich te ontwikkelen hebben kinderen steun nodig van ouders, een veilig sociaal netwerk en partnerschap tussen ouders en voorschool en school. De ouders zijn daarbij primair verantwoordelijk. Voorschoolse voorzieningen en scholen ondersteunen deze ouderverantwoordelijkheid.

- De eerste zes jaar zijn de belangrijkste jaren in de ontwikkeling van een kind⁴.

---

¹ De kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie in de gemeente Deventer in schooljaar 2015-2016, Inspectie van het onderwijs, (conceptrapport versie 16 juli 2016)

² Meer informatie over de inhoudelijke effecten van VVE in de Monitor VVE gemeente Deventer, Rapportage 2014-2015, juni 2016. www.sinelimite.nl

³ Top 10 beschermende factoren (NJI) www.nji.nl

⁴ Center on the Developing Child at Harvard University (2011). *Building the Brain's "Air Traffic Control" System: How Early Experiences Shape the Development of Executive Function: Working Paper No.11*. <http://www.developingchild.harvard.edu>

- Kinderopvang voor peuters van 2-4 jaar is net als onderwijs een basisbehoefte om zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen.

Voor jonge kinderen is een ononderbroken ontwikkelingslijn belangrijk. Kinderen van 2 tot 12 jaar gaan naar één integrale kindvoorziening die van hoge kwaliteit is.

Ieder kind is verschillend en heeft een eigen ondersteuningsbehoefte. Dit wordt zoveel mogelijk in de eigen omgeving geboden. Voorschoolse voorzieningen en scholen stemmen de ondersteuning af op wat het beste bij het kind past.

Met deze visie sluiten we aan op de onlangs ontwikkelde visie op preventie Jeugd “Het normale leven versterken” en op de beginselen van Passend onderwijs.

Wat heeft gewerkt

Op basis van de gegevens uit de monitor VVE en analyse van de succesfactoren van de vorige planperiode met o.a. GGD, kindercentra, scholen, Raster welzijn en Sine Limite zijn de kernsuccesfactoren gedestilleerd.

Hoog bereik door een brede definitie voor VVE-toekenning, divers aanbod, keuzevrijheid ouders en actieve toeleiding. Jonge kinderen die voldoen aan één van de criteria kunnen een VVE-toekenning krijgen. Het gaat daarbij in eerste instantie om kinderen met een risico op taalachterstand.

Daarnaast komen kinderen met risico op sociaal-medische-, sociaal-economische-, sociaal-culturele-, en sociaal-emotionele problemen ook in aanmerking. Toeleiding wordt indien nodig actief georganiseerd waardoor een bereik van nagenoeg 100% van alle peuters in Deventer gerealiseerd is.

Bovengemiddelde opbrengsten. Er is inzicht in de opbrengsten van de inspanningen van kindercentra en scholen bij de jonge kinderen (vaardigheidsgroei). Deze wordt gebundeld in de Monitor VVE.

Hiermee weten we wat werkt: speciaal ingerichte VVE-locaties die het maximum aantal VVE uren benutten, voldoen aan de VVE-kwaliteitsnormen, deskundig personeel en een HBO-er direct op de groep inzetten de hoogste resultaten leveren. Ook VVE-scholen scoren met deze kinderen beter. We koppelen deze informatie terug aan alle kindercentra en scholen en bieden passende reflectie en deskundigheidsbevordering aan vanuit de overtuiging dat investeren in medewerkers rendement oplevert voor alle kinderen.

- Bundeling van krachten.
  - In de stuurgroep VVE zijn alle uitvoeringspartners vertegenwoordigd. Vanuit de Stuurgroep vindt actieve stimulering plaats van de uitvoering. Op basis van de Monitor VVE stelt de Stuurgroep de prioriteiten om alle kwaliteitselementen op niveau te krijgen. Tevens volgt de Stuurgroep landelijke en gemeentelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de realisatie.
  - Centraal in de uitvoeringspraktijk staat de samenwerking tussen voorschoolse voorzieningen en scholen in Kindcentra in alle wijken, gebaseerd op een gezamenlijke pedagogisch visie, een doorlopende ontwikkelingslijn en een warme overdracht. Deze Kindcentra worden gefaciliteerd met inzet van HBO-ers en pedagogisch medewerkers om de doelstellingen te realiseren.

Investeren in kwaliteit: krachtige ondersteuning. Kindercentra en scholen worden ondersteund met scholing, informatie en deskundigheid door het Kenniscentrum dat is ondergebracht bij Sine Limite. Hiermee wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de doorgaande lijn tussen kindercentra en onderwijs. Ook de dagelijkse regie op de uitvoering van het VVE-beleid ligt bij het Kenniscentrum.

Controle en handhaving op basis- en VVE-kwaliteit. Controle op de kwaliteit gebeurt door de GGD en de inspectie van het onderwijs. Handhaving vindt plaats door de Gemeente Deventer. Bovenstaande factoren vormen de kern van het succes in de vorige uitvoeringsperiode en daarmee weer de basis voor het beleid voor de periode tot 2021.

VVE-beleid

Het gemeentelijk beleid is stevig neergezet volgens het Onderwijsinspectierapport. De komende planperiode ligt de aandacht op het borgen en doorontwikkelen van VVE in de kindercentra en scholen. De sluitende keten van signalering, toekenning, toeleiding, plaatsing en hoge kwaliteit van het voor- en vroegschoolse aanbod werkt en blijft bestaan. Het monitoren van het VVE-beleid kan de komende beleidsperiode nog verfijnder, waardoor we ook duidelijker in beeld krijgen wat de opbrengsten op de lange termijn zijn (groep 3 t/m groep 8).

Op dit moment is het VVE-financieel kader en doelstellingenpakket van rijkswege nog niet vastgesteld voor de aankomende periode. Dit kan tot accentverschuivingen of bezuinigingen leiden. De opgebouwde basisinfrastructuur zal zoveel mogelijk behouden blijven.

Kindcentra

Voorschoolse voorzieningen spelen een belangrijke rol in de doorlopende ontwikkelingslijn van ieder kind. De resultaten bij VVE-locaties maken enerzijds duidelijk hoe belangrijk de educatieve vaardigheden en competenties van begeleiders zijn. De resultaten uit de begeleiding van 3+ groepen bevestigen hoe belangrijk het is dat er voor ieder kind gewerkt wordt vanuit één pedagogische visie ondergebracht in een onderbouwteam en aangestuurd door één (school)directeur. Centraal staat daarin dat voorschool, onderwijs, jeugdgezondheidszorg en vrije tijd meer op elkaar zijn afgestemd. Door gezamenlijk te werken vanuit één pedagogische visie waarin elementen beschreven staan als het gewenste pedagogisch klimaat, ouderbeleid, zorgbeleid, overdracht van kindgegevens, gezamenlijk overleg, opleiding / nascholing kan een doorlopende ontwikkelingslijn voor ieder kind vorm gegeven worden. Samenwerking leidt dan tot kennisoverdracht en borging. In Deventer willen we deze werkwijze beschikbaar kunnen stellen (in kunnen zetten) op alle kindercentra en scholen. De kindcentra van de toekomst zijn daarmee 'communities' waarin intensief wordt samengewerkt tussen scholen, kindercentra en met jeugdzorg, welzijn, sport en cultuur. De verdere ontwikkeling van deze kindcentra inclusief het vaststellen en implementeren van het VVE –curriculum en aandacht voor de professionele ontwikkeling van medewerkers is een belangrijk speerpunt in de planperiode 2016-2020. Begeleiders van kinderen zijn doordrongen van de specifieke wensen en behoeften van het jonge kind en spelen hier graag op in. Hiervoor beschikken de begeleiders over een sterke basiskwaliteit met een minimum van 3F taalniveau en een pakket van pedagogische- en didactische vaardigheden van pedagogisch medewerkers en leerkrachten. Er wordt naar gestreefd om bij iedere groep met een meerderheid van VVE-kinderen, een HBO-er te betrekken.

Met deze inzet op Kindcentra geven we invulling aan "Passende Peuter- en Kleuterondersteuning", analoog aan de beginselen van Passend onderwijs. Niet meer aparte voorzieningen voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, maar ondersteuning op maat voor ieder kind op de aanwezige basisvoorziening.

Ouderbetrokkenheid

Een belangrijk aandachtspunt uit de afgelopen jaren is de ontwikkeling van het educatief partnerschap met ouders. De wijze waarop ouders betrokken zijn en worden bij voorschoolse en vroegschoolse educatie heeft invloed op de resultaten van het kind. Van belang is dat het kind ook thuis de juiste stimulering krijgt. Niet alle ouders zijn zich hiervan even bewust of weten hoe ze hier handen en voeten aan kunnen geven. Kernwaarden hierin zijn het ontwikkelen van de relatie met ouders, contact maken, hebben en houden. Hoe vanzelfsprekend dit misschien ook lijkt, aandacht hiervoor op kindcentra en scholen blijft noodzakelijk.

Financiering

In de afgelopen planperiode is het gelukt om met de beschikbare middelen de resultaten van de VVE aanzienlijk te verhogen. De verdere optimalisering van het VVE beleid vraagt om het handhaven van de ontwikkelde samenwerking en ondersteuningsstructuur. Uitgangspunt van deze beleidsnotitie is continuering van het huidige financiële kader.

Samenvatting

Samengevat gaat het in de planperiode 2017-2021 om onderstaande speerpunten. Deze punten zijn vertaald in een actieplan dat onderdeel uitmaakt van een jaarplancyclus.

1. Alle Deventer peuters kunnen naar een voorschoolse voorziening.
2. Verspreid over Deventer functioneren kindcentra. Scholen en voorschoolse voorzieningen vormen samen één kindcentrum waardoor de doorgaande ontwikkelingslijn voor het kind gerealiseerd wordt. Er is één pedagogisch beleid waarin per kindcentrum de visie op het jonge kind is beschreven. Naast een intensieve samenwerking tussen school en één kindercentrum in een kindcentrum zijn er ook afspraken gemaakt over o.a. overdracht en doorgaande lijn tussen scholen en andere aanleverende voorschoolse voorzieningen.
3. Alle voorschoolse voorzieningen en groepen 1 en 2 van de basisscholen zijn kwalitatief van hoog niveau. Speerpunten zijn: ouderbetrokkenheid, zorgstructuur en interne kwaliteitszorg.
4. We monitoren het bereik, de kwaliteit van de uitvoering en de opbrengsten. De monitor wordt jaarlijks opgeleverd.
5. Er vindt een doorontwikkeling plaats in samenhang en afstemming tussen beleidsterreinen VVE, Versterken normale leven, Passend onderwijs, Wet Publieke Gezondheid (WPG) en Jeugdzorg.

Stuurgroep VVE

Hans Boomkamp (OPOD), Corine van Casteren (Kenniscentrum VVE, Sine Limite), Atty Hendriks (DOK13), Hilbrand Jacobs (Raster Welzijn), Linde Voskamp (Sam&ko), Maaïke Veenbergen (GGD), Titia Vollema (Sine Limite), Martijn Vrielink (Quo Vadis),
September 2016